

BRADUL ALB : DIN MUNȚII BUCOVINEI ÎN PĂDUREA NEAGRĂ. O PLEDOARIE

Dr. Aurel Teușan
Ettenheim, Germania

Gospodărirea molidișurilor vătămate de vânt și zăpadă din pădurile montane îi confruntă pe cei care se ostenesc să lase generațiilor viitoare o pădure și mai sănătoasă, și mai stabilă cu următoarea problemă : transformarea treptată în arborete cu structuri diversificate (R. Ichim, 1990).

Ca specii de amestec se menționează fagul și bradul (V. Pal 1994).

Bradul, ființa mistică

Autorul acestor rânduri ar inversa ordinea de mai sus, dând prioritate bradului. Dar nu fiindcă acestei specii îi merge vorba că ar fi mai rezistentă la vânt. Experiența a dovedit că și bradul poate fi uneori dezrădăcinat sau rupt (Gh. Marcu și colab. 1969, R. Ichim, 1990).

Și nu datorită faptului verificat, anume că amestecurile de molid-brad (molideto-brădetete) sunt cel puțin tot atât de rezistente ca amestecurile de rășinoase cu fag (R. Ichim, 1990).

Nu, pledoaria în favoarea bradului se datorează unor motive personale, subiective. Să le schițez :

De cum m-am pomenit pe lumea aceasta m-am văzut străjuit de doi brazi.

Unul pe pământul nostru, celălalt la un vecin.

Mi-e greu să-i descriu.

Știu doar că erau înalți până-n ... cer. Și grosimea ?

Nici aici nu pot da cifre.

Să recurg la un subterfugiu.

Intr-o dimineață, am văzut o grupă de 4 bărbați zdraveni, înarmați cu diferite scule, că se îndreaptă către bradul meu de la vecin.

Am bănuț că nu au gânduri curate și am pândit să văd ce fac.

Din păcate, se apropia ora plecării la școală. Eram în clasa întâia și încă nu învățasem a chiuli. Așa că până la urmă am trebuit să-mi părăsesc postul de pândă.

O ultimă aruncătură de ochi și am luat-o la drum, cale de câțiva kilometri.

Orele de învățământ nu mi-au folosit la nimic. Gândul meu era aiurea ...

Nespună mi-a fost bucuria când, revenind acasă, I-am văzut, de departe, așa cum îl știam: înalt, drept, uriaș.

Se știe însă că de când pădurea a livrat omului coadă de topor, codrul nu mai are scăpare ...

Spre seară, străjerul meu de la vecin s-a prăbușit !

Nu-mi mai rămăsese decât unul, unul cu adevărat al meu, la adăpost de mână străină.

Numai că nici acestuia nu i-a fost dat să-mi țină mult timp umbră. Numai câțva timp mai târziu, a căzut și dânsul.

Dar nu de mâna omenească, ci de urgie cerească.

Intr-o noapte furtunoasă, un trăsnet a zdruncinat pământul până-n adâncuri. Tata a căzut din pat. Mie mi-a mers mai bine, dormeam în fân proaspăt cosit. De abia dimineață am văzut catastrofa : bradul despicat până aproape de rădăcină, bucăți din el împrăștiate la zeci de metri ...

Bradul – președinte

Mărturisesc, am stat mult la îndoială, dacă-i cazul să scriu cele de mai sus, adică să-mi trădez anumite slăbiciuni copilărești ...

Nu mică mi-a fost însă mirarea, când am constatat că mai există oameni maturi,

slavi ai copilăriei. Și aceasta chiar în țările înaintate din apusul Europei. Ba chiar mai mult: astfel de slăbiciuni sunt cultivate.

Să luăm de pildă Franța.

În regiunea Jura, de-a lungul frontierei cu Elveția, populația locală și pădurea sunt una ! Expresia cea mai elocventă a acestei înfrățiri este "Le Sapin President", adică bradul-președinte.

Dat fiind că rășinoasele predomină, președintele pădurii nu poate fi decât un brad. Ce-i drept, sunt mai mulți președinți, fiecare masiv păduros mai important având titularul lui.

Personalul forestier propune candidații, alegerea se face de către populația locală. Uneori li se acordă și silvicultorilor din străinătate onoarea de a participa. Bineînțeles, alesul nu poate fi decât cel mai falnic arbore din masiv. Iar dacă se întâmplă că individul cel mai maiestros să fie un molid, atunci acesta este pur și simplu declarat ca „sapin”, adică brad.

Se știe, funcția de președinte nu-i pe veșnicie. Un exemplu : alesul anului 1923 din masivul păduros Joux a început să dea semne de slăbiciune după 15 ani.

Imediat i s-a pecetluit soarta.

În ziua hotărâtă, anume 1 septembrie 1938, s-a văzut înconjurat de politicieni, de reprezentanții autorităților, de pompieri, de școlari, de populația de toate vârstele din regiune etc.

Prefectul rosti un discurs, un poet îi adresează un ultim salut, o delegație din țara vecină, Elveția, ținu să sublinieze rolul pădurii, trăsătură de unire între popoare. După care o grupă de 4 muncitori de elită își făcu datoria ...

De abia la pământ, spectatorii se repeziră asupra fostului brad-președinte, doritori să acapareze o surcea, o crenguță, un suvenir. Dimensiunile celui răpus au fost după cum urmează:

- înălțime totală : 53;50 m
- circumferința
 - la 1,50 m : 4,60 m
 - la 20.50 m : 3,00 m
 - la 41.00 m: 1,72m

- volumul total: 38.9 m³
(Guillermoz, 1993)

- vârsta : 255 ani.

O comparație : în Pădurea Neagră a fost doborât, în secolul trecut, cel mai uriaș brad cunoscut în literatura de specialitate (H., Mayer, 1979).

Cifrele de mai jos vorbesc de la sine:

- înălțime : 68 m

- diametru : 380 cm

- volum : 140 m³

În mod aproape involuntar te întrebi : care-i situația în zilele noastre?

În Pădurea Neagră: pieire sau renaștere?

Bradul, specie caracteristică în Pădurea Neagră, s-a bucurat în ultimele decenii de un interes deosebit din partea publicului de toate categoriile.

Orășenii s-au întrebat dacă, în noul mileniu, podoaba sărbătorilor de Crăciun, faimosul "Tannenbaum" va fi o uscătură . .

Și dacă potecile celor care caută reconfortare trupească și sufletească prin Pădurea Neagră vor fi străjuite de schelete de brad.

Să nu mai vorbim că până și cancelarul Kohl s-a informat la fața locului.

Silvicultorii au constatat că în ultima sută de ani, bradul a pierdut o jumătate din zona lui naturală. Regenerarea nu-i posibilă decât la adăpostul unei împrejmuiri. De unde concluzia că-s prea mulți cerbi și căprioare, deci vina este a vânătorilor.

Bineînțeles că cei însărcinați cu menținerea echilibrului cinegetic au argumentele lor. Anume că forestierii, înlăturând tot ce nu se poate vinde cu maximum de profit, au sărăcit spațiul vital al cervidelor. Afară de aceasta, modul de gospodărire practicat (monoculturi, arborete echiene) este ostil bradului și duce în mod implicit la eliminarea lui.

Până la urmă s-a ajuns, sau se încearcă să se ajungă, la o cooperare. Adică: orientarea silviculturii către arborete de amestec, grădinărite, promovarea regenerării

naturale și a plantațiilor sub acoperiș, reducerea drastică și restructurarea efectivelor de vânat, înlăturarea împrejuririlor, în caz de nevoie, protecție individuală.

Deci o serie de măsuri preconizate și de autorii români (R., Ichim, 1990).

Bibliografie

1. Ichim, R., 1988: Istoria pădurilor și silviculturii din Bucovina. Ed. Ceres, București.
2. Ichim, R., 1990 : Gospodărirea rațională pe baze ecologice a pădurilor de molid. Ed.Ceres București.
3. Marcu, Gh. și colab., 1969 : Doborâturile produse de vânt în anii 1964-1966 în pădurile din România. Cauze și complexul de măsuri pentru mărirea rezistenței arboreteior. Ed.Agro-silvică, București.
4. Palamaru, V., 1994 : Câteva concluzii asupra gospodării molidișurilor vătămate de vânt și zăpadă din Ocolul silvic Vatra Domei. Bucovina Forestieră, nr. 1 ; p.87 - 89.
5. Guillermoz, P., 1993 : Sapins Presidents. Arbre actuel, nr.5, p. 41 - 45.
6. Meyer, H., 1979: Zurwaldbaulichen Bedeutung der Tanne im mitteleuropaischen Bergwald. Der Forst-und Holzwirt, nr 16, s.333-343
7. Petri, G., Enghardt, H., 1986: Zum Tannenruckgang im Nordschwarzwald. AFZ, nr. 36, p. 887
8. ***, Der Wald hat keine Chancen gegen das Wild. Suddeutsche Zeitung, 24.10.1994
9. ***, Jager wollen nicht langer querschiessen. Suddeutsche Zeitung 13.10.1994.